

Notat

Dato 11. marts 2016

FKH

Side 1 af 3

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Undersøgelse af kontanthjælpsmodtagernes helbredsforhold

Dansk Socialrådgiverforening har foretaget en undersøgelse af kontanthjælpsmodtagernes helbredsforhold, som omfatter et tilfældigt udsnit af knap 1000 aktuelle sager blandt socialrådgivere i landets jobcentre. Undersøgelsens data er indsamlet i februar måned 2016 og giver et aktuelt billede af kontanthjælpsmodtagernes helbredsforhold. Undersøgelsen fordeler sig repræsentativt på mænd og kvinder, på aldersgrupper samt kommuner.

Baggrunden for undersøgelsen er, at der foreligger meget få og aktuelle undersøgelser, der belyser helbredsforholdene for de borgere, som er modtagere af kontanthjælp. Den seneste større undersøgelse af kontanthjælpsmodtagernes helbredsforhold er udarbejdet i forbindelse med beskæftigelsesministeriets Kulegravningsundersøgelsen fra 2006. I forbindelse med forskningsprojektet "Konsekvenser af at have de laveste sociale ydelser som grundlag for forsørgelse" blev helbredsforholdene belyst for henholdsvis modtagere af de laveste sociale ydelser og for modtagere af almindelig kontanthjælp (2009).

Undersøgelsens hovedresultater:

Helbredsforholdene spiller en markant rolle, for hvorfor borgerne er på kontanthjælp

Kendetegnende for de borgere som modtager kontanthjælp er, at de er udsat for en social begivenhed i form af arbejdsløshed, helbredsmæssige gener, sociale problemer m.v. For en meget stor del af borgerne er der ofte tale om, at flere forhold er årsag til, at de modtager kontanthjælp.

I den foreliggende undersøgelse rapporterer sagsbehandlerne, at det for 90 % af sagerne gælder, at helbred spiller en rolle for, hvorfor borgerne er på kontanthjælp. Det betyder ikke, at andre forhold ikke også spiller en rolle for, at borgerne er på kontanthjælp, men i den helt ovevejende del af sagerne er helbred afgørende.

I 10 % af sagerne rapporteres der alene om fysiske helbredsgener, i 40 % af sagerne har kontanthjælpsmodtagerne alene psykiske helbredsgener og i 40 % er der både tale om fysiske og psykiske gener. I 10 % af sagerne rapporteres der om ingen helbredsgener.

De fysiske helbredsgener omfatter typisk; smerter i bevægeapparat (ryglidelser, discusprolaps), gigtp problemer – leddegigt og slidgigt, og funktionelle lidelser (fibromyalgi).

De psykiske helbredsgener omfatter; depression, angst, skizofreni, Borderline, ADHD, autisme/asperger, PTSD

I knap en fjerdedel af sagerne (25 %) rapporterer sagsbehandlerne, at der for modtagerne af kontanthjælp er tale om kronisk fysiske sygdomme eller fysiske handicaps. Altså mere alvorlige helbredsmæssige forhold.

I 13 % af sagerne rapporterer sagsbehandlerne, at årsagen til at borgere er på kontanthjælp hovedsageligt skyldes misbrugsproblemer.

Når vi spørger sagsbehandlerne om kontanthjælpsmodtagernes helbred: *Hvordan vil du alt i alt vurdere deres helbredssituation?* er svarfordelingen for kontanthjælpsmodtagerne, at

- 11 % har et meget godt eller godt helbred,
- 21 % har et nogenlunde helbred
- 38 % har et dårligt helbred mens
- 30 % har et meget dårligt helbred.

Helbredsforholdene er en væsentlig barriere for at borgene kan komme i arbejde

Sagsbehandlerne er blevet bedt om at angive de mest udbredte barrierer for, at borgerne i de konkrete sager kan komme i arbejde (hvor de kan angive flere forhold). Det viser sig, at kontanthjælpsmodtagernes helbredsproblemer er klart den væsentligste barriere.

Svarfordelingen for de mest udbredte barrierer er:

Helbredsproblemer	75 %
Manglende evner og kvalifikationer	33 %
Misbrugsproblemer	13 %
Sprogproblemer	9 %
Mangel på jobs	8 %
Andre problemer	4 %
Ingen barrierer	3 %

Sagsbehandlerne er blevet bedt om, at angive deres vurdering af, i hvilket omfang det er muligt at få borgene tilbage på arbejdsmarkedet. For det første er sagsbehandlerne blevet bedt om at vurdere hvor stor en del som vil kunne komme i fleksjob eller job på særlige vilkår og blive delvis selvforsørgende. Det vurderes, at det vil være muligt for lidt over en tredjedel (35 %) af kontanthjælpsmodtagerne.

For det andet er sagsbehandlerne blevet bedt om at angive, hvor stor en del de vurderer, kan komme tættere på arbejdsmarkedet inden for et halvt år. Det vurderes, at det vil være muligt for lidt over en fjerdedel (28 %) af kontanthjælpsmodtagerne.

Hvad er kontanthjælpsmodtagere blevet tilbudt af sundhedsindsatser i forhold til deres helbredsproblemer?

Sagsbehandlerne er blevet bedt om at angive, om kontanthjælpsmodtagerne med helbredsproblemer i de konkrete sager er blevet tilbudt sundhedsindsatser (kan angive flere indsatser). Kontanthjælpsmodtagerne er blevet tilbudt følgende:

Kommunale sundhedstilbud	
Eksempelvis sundhedscentre	26 %
Regionale sundhedstilbud	27 %
Psykologisk behandling (SEL§102)	15 %
Andre forme for sundhedsindsatser	22 %
Ingen sundhedsindsatser	12 %

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse blandt socialrådgivere på landets jobcentre. De medvirkende socialrådgivere har udtaget 10 tilfældige aktivitetsparate kontant- og uddannelseshjælpssager fra deres sagsstamme og besvaret spørgeskemaets spørgsmål på baggrund af disse konkrete sager. Undersøgelsen omfatter 1000 tilfældigt udvalgte sager, som er repræsentative på alder og køn. Socialrådgivere fra 54 forskellige kommuner har deltaget i undersøgelsen.